

Exposición “Vigo, a cidade que xurdiu da industria conserveira”

**Venres, 7 de novembro de 2014, 20.00 h.
Casa das Artes (Policarpo Sanz, 15 – Vigo)**

**Intervención D. Juan Vieites Baptista de Sousa
Secretario Xeral de ANFACO-CECOPE SCA**

ANFACO-CECOPE SCA, a Asociación Nacional que representa e lidera o sector conserveiro de produtos da pesca e da acuicultura, así como as principais empresas do clúster de transformación de produtos do mar, celebra o seu 110 Aniversario. Fai máis dun século, o 28 de Febreiro de 1904, un grupo de empresarios, todos eles con fábricas de conservas de peixe emprazadas na ría de Vigo, reuníronse co obxectivo de crear unha asociación pioneira para a defensa dos intereses que a todos eran comúns e que se denominou Unión de Fabricantes de Conservas da Ría de Vigo.

En 1918 baixo a Presidencia de José Curbera Fernández, a Unión daba outro paso e ampliaba o seu escenario pasando a ser Unión de Fabricantes de Galicia (UFACO), substituíelle na presidencia Federico Barreras Massó, despois deste Rafael Tapias, Juan Ribas Barreras, Ángel de la Gándara, Ventura Cerqueira, Gaspar Massó, Adolfo Quirós, Gaspar de Haz, Antonio Alfageme... nomes e apelidos todos eles ben coñecidos, das sagas que levantaron as súas empresas nesta cidade, e que enmarcaron o esplendor da industria viguesa. Eles puxeron en pé un sector sen o cal non se entendería Galicia, e o seu pulo empresarial, a súa ambición internacionalizadora, e a súa fe na innovación, seguen hoxe igual de presentes.

Vigo, é unha cidade vinculada ao mar, e do mar chegou a industria que marcou a súa historia, a súa economía, a súa cultura, a súa fisionomía e as súas xentes; o sector das conservas de peixe e marisco, motor da industrialización de Galicia.

O dinamismo da cidade e o seu espectacular desenvolvemento ao longo de todo o século XX parten de 1861, cando se instala a precursora fábrica de conservas herméticas da Ría de Vigo por Víctor Curbera na praia de Arealonga (San Fausto de Chapela), pero é a partir da década de 1880 cando un grupo de emprendedores Benigno Barreras, Antonio Alonso Santomingo y Manuel María Alonso Castro establecen as súas fábricas de conservas de peixe na praia de Guixar (Areal), iniciando o despegue do desenvolvemento socioeconómico de Vigo.

A incipiente industria que comezou a desenvolverse a partir de finais do século XIX tivo un efecto imán, en 1909 había na cidade 44 fábricas de conservas e 80 de salgadura, dando traballo a 9.000 mulleres e homes. Os empresarios conserveiros lideraron o impulso industrial da cidade e de Galicia, promoveron o desenvolvemento do porto, financiaron o peirao de ferro e foron un grupo de presión importante nas demandas pola ansiada liña férrea que conectara con el. Debido á necesidade crecente de materia prima, fundamentalmente sardiña, incentivaron directa ou indirectamente tanto a construción naval coma a

pesca, ao igual que a industria metalgráfica, metalúrxica e a madeireira, e por suposto necesitaban man de obra, sobre todo feminina, alimentando a expansión urbana e a incorporación feminina ó mundo laboral. Vigo converteuse no principal centro de construción de vapores peninsular, no principal porto e punto exportador de conservas de peixes europeo, nunha cidade aberta ao mundo.

Este grupo de capitáns industriais de empresarios favoreceron o desenvolvemento urbano da cidade e introduciron novos hábitos nos modos de vida propios “da cultura burguesa” como a práctica de deportes; o tenis, o ciclismo, o fútbol, a vela, o hockey, ao mesmo tempo que fundaban clubs para fomentar a súa práctica como o Real Club Náutico de Vigo, Club de Campo, Aeroclub e outros de carácter social como o Rotary Club de Vigo. Cultivaron afeccións como a fotografía, o vídeo e foron pioneiros na motorización de Galicia. Algúns ocuparon cargos representativos da cidade na Alcaldía, na Cámara de Comercio, Zona Franca, e propiciaron a chegada en 1956 da factoría “Citroën”, asentando os piares do seguinte capítulo industrial da cidade.

A través da súa organización empresarial, a Unión de Fabricantes de Conservas de Vigo, e despois de Galicia (1904), involucrou a intelectuais progresistas nos asuntos económicos-xurídicos das súas asociacións, dándolles voz a través da revista Industria Conservera, creada en 1934 e que estivo durante décadas en mans de Valentín Paz Andrade e Francisco Fernández del Riego. Á vez que en 1949 instalan o primeiro laboratorio do seu xénero en España o Departamento Técnico y de Investigación, que foi o alicerce da I+D+i, da innovación na industria mariña e alimentaria, situado na rúa Marqués de Valladares 41, que é onde se encontraba nas súas orixes a sede da patronal.

Nesta exposición “Vigo, a cidade que xurdiu da industria conserveira” faise unha aproximación á pegada da conserva de peixe e marisco na configuración de Vigo a través da mirada de Pacheco, o arquivo documental que garda a memoria viguesa. O fío condutor da mostra son escenas que abundan no arquivo; paisaxes, arquitectura, actos institucionais, deportivos ou sociais, imaxes que pertencen á categoría de fotografía documental, na súa maioría destinadas a prensa e outras publicacións coma catálogos, e baixo este punto de vista as unimos e construímos esta historia sobre Vigo e a industria conserveira de produtos do mar.

Os obxectos industriais e publicitarios pertencen á colección do Museo ANFACO, así como o filme promocional da Unión de Fabricantes de Conservas de Galicia (1963), que se suman co propósito de exhibir o rico patrimonio conserveiro.

Non quería rematar sen dar as grazas, no nome de ANFACO-CECOPE SCA e das súas empresas asociadas, ó Concello de Vigo, ó seu Alcalde e o seu equipo, por esta colaboración e polo apoio desinteresado que posibilita poñer a disposición de toda a sociedade o legado do mar.

Moitas grazas.